

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT

Lucia Krivdová

Stolovanie

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Lucia Krivdová

Kontakt na autora UZ: ZŠ Fričovce, Fričovce 21, 082
37 Široké,
zs.fricovce@centrum.sk

Názov: **Stolovanie**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** PaedDr. Janka Hurayová

ISBN 978-80-8052-745-7

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Učebný text:

Už v minulosti naši predkovia konzumovali rôzne jedlá. Na jedenie používali spočiatku len nôž a vidličku. Až neskôr sa začala používať lyžica.

Tieto predmety na jedenie boli vyrobené z dreva

ale aj z kovu

Týmto predmetom hovoríme **príbor**. *Príbor pozostáva z:*

1. lyžice

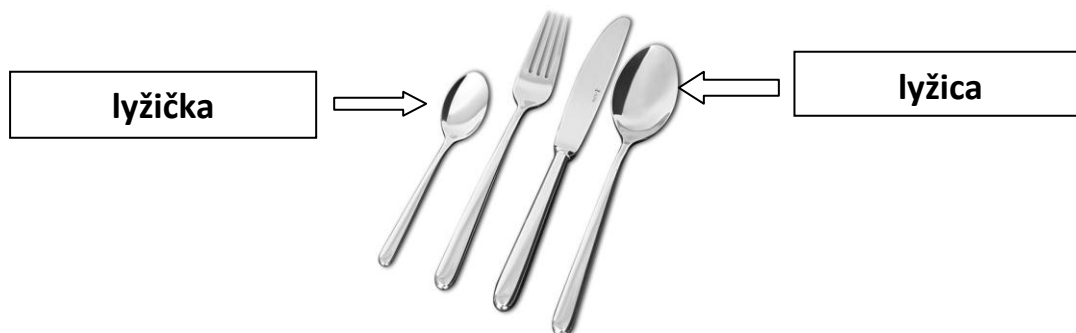
2. vidličky

3. noža

Okrem týchto častí príboru sa používa aj malá **lyžička**, ktorá je určená na miešanie nápojov, ako káva, čaj a iné. **Lyžica** sa používa napríklad na jedenie polievok a iných jedál.

V reštauráciách sa používa viacero druhov príborov, z ktorých každý je určený na iný druh jedla.

My sa však naučíme hlavne základné – lyžica, vidlička, nôž. Lyžica, vidlička a nôž je príbor.

Ak chcem tento príbor použiť, musíme mať pred sebou na stole niečo veľmi dôležité, bez čoho by nám tento príbor bol na nič.

Otázka: Čo potrebujeme, aby sme príbor mohli použiť?

Potrebujeme **JEDLO**. Pretože jedlo, akékoľvek, **sa má jesť príborom**.

Otázky:

1. Aké jedlo najčastejšie jete a čím?
2. Z čoho jedlo jete? (predpokladám odpoveď z taniera)

Jedlo sa dáva do taniera. **Tanier**, je ďalšou súčasťou jedenia. Jedlo by sa malo jesť z taniera, v ktorom je naservírované jedlo.

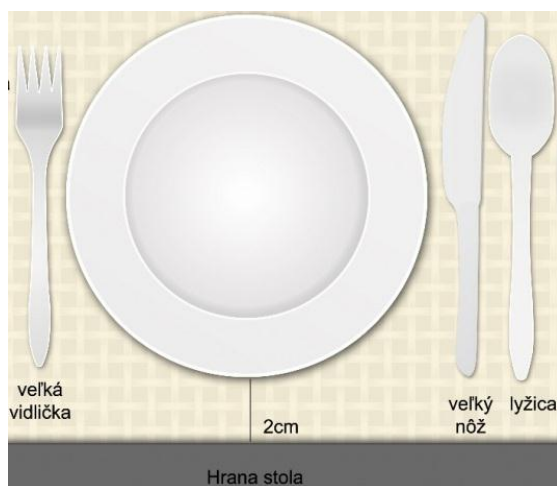

2. Kde všade jedlo jete?
3. Kto z vás bol niekedy na svadbe, krstínách, pohrebe, oslave, či na inej slávnostnej príležitosti?
4. Všimli ste si, či bol na stole príbor? (lyžica, vidlička, nôž)
5. Kto z vás by si vedel spomenúť, ako bol príbor uložený?

Príbor by mal byť uložený nasledovne.

Úloha: Pozorne si prečítaj správne uloženia príboru na stole. Potom si pomocou makiet ulož príbor správne. (viď. príloha – šablóna na vystrihnutie príboru)

1. Tanier je umiestnený pred tebou.
2. Na pravej strane od taniera je nôž a lyžica. Bližšie k tanieru je nôž. Vedľa noža je lyžica.
3. Na ľavej strane od taniera je vidlička.

Všetko, o čom sme sa doteraz učili, je **stolovanie**. Počas stolovania by sme sa mali slušne správať a dodržiavať isté pravidlá.

Pravidlá správneho stolovania:

1. Pri obede sedíme s rukami nad stolom alebo ľahko položenými na okraji stola, nikdy ich nedržíme pod stolom.
2. Neopierame sa laktami o stôl.
3. Na stoličke sa nehojdáme a ani nevrtime.
4. S konzumáciou jedál začíname spoločne po prípitku.
5. Plátenný obrúsok si kladieme na kolená, nikdy nie pod bradu.
6. Pri stolovaní nevyrušujeme ostatných mľaskaním, prípadne grganím, srkaním, búchaním po tanieri.
7. Nerozprávame sa s plnými ústami.
8. Pri jedení sa neponáhľame, vychutnávame si jedlo.
13. Ústa neutierame do rúk či rukávov ale do servítky.
14. Keď chceme v jedení pokračovať, príbor prekrížime.
15. Keď v jedení nechceme pokračovať, príbor uložíme rúčkami smerom do pravej strany.

Správne uloženie noža a vidličky počas jedenia alebo po jedení.

V JEDENÍ BUDEM POKRAČOVAŤ.

V JEDENÍ NEHCEM
POKRAČOVAŤ.

Je veľmi dôležité, vedieť príbor správne uložiť, pretože správne uloženie príboru je signál pre čašníka, aby vedel, či už má jedlo vziať zo stola, alebo ho ešte má nechať na stole.

Tajničky k danej téme na upevnenie učiva. K tajničkám sú jednotlivé kľúče na jej správne vylúštenie. Kľúčom je slovo, ktoré sa odšifrujú prečítaním odzadu. Do tajničiek sa dopĺňajú jedlá s ktorými sa konzumuje príslušný príbor, ktorý je v tajničke ukrytý. (prvá tajnička – lyžica, druhá – vidlička, tretia – nôž)

			□																
			□																
			□																
			□																
			□																
			□																

1. AKVEILOP
2. JAČ ÝNNILYB
3. ACINEŽARP
4. GNIDUP
5. ACINTSUPAK
6. ATROT

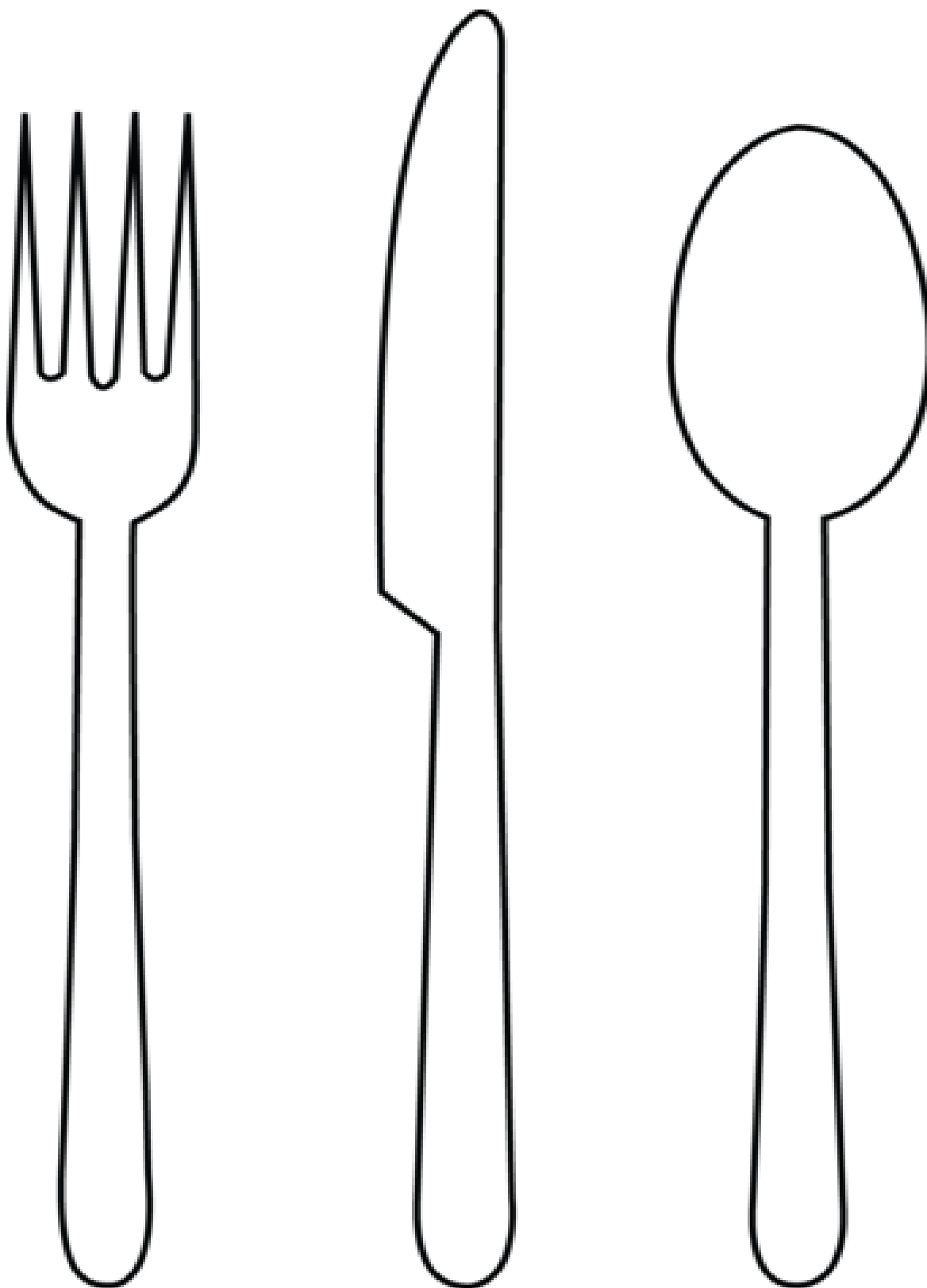
					○														
					○														
					○														
					○														
					○														
					○														
					○														
					○														
					◇														

1. AKVOLMEŽ
2. YKAIMEZ
3. ŠÁLUG YKSNÍDEGES
4. YKŠULAH
5. YHORPI
6. AČRUK
7. YKLONHR
8. TÁLAŠ

					◇														
					◇														

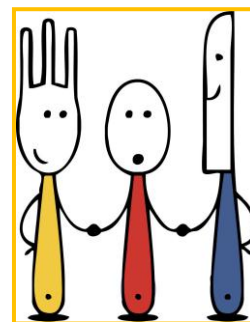
1. ANINLP
2. AKRÔK
3. RYS ÝNAŽÁRPYV

Šablóna na vystrihnutie príboru: (odporúčam vytláčiť na tvrdý výkres, kvôli lepšej a pevnejšej manipulácii)

Pracovný list:

Pomôž trom kamarátom, *Lyžičkovi*, *Vidličkovi* a *Nožikovi* vypracovať jednotlivé úlohy a na záver sa dozvieš, ktoré jedlo majú najradšej.

1. Doplň, z akých častí sa skladá príbor?

2. Spoj čiarou obrázok s vetou, ktorá k nemu patrí.

V JEDENÍ BUDEM
POKRAČOVAŤ

V JEDENÍ NEBUDEM
POKRAČOVAŤ

3. *Lyžičkovi* sa podarilo popliesť niektoré vety. Oprav ich a napíš ich správne na čiaru.

Na stoličke sa hojdáme a vrtíme sa.

Pri stolovaní vyrušujeme ostatných mľaskaním, grganím.

Rozprávame sa s plnými ústami.

Ústa si utierame do rúk či rukávov nie do servítky.

4. Ak vypíšeš prvé písmeno z každého slova a doplníš správne do tabuľky podľa čísel, zistíš, aké jedlo majú radi *Vidlička*, *Lyžička* a *Nožík*.

1. zmrzlina

2. ingrediencia

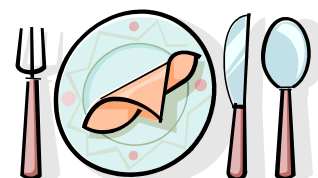
3. pečivo

4. aperitív

5. zelenina

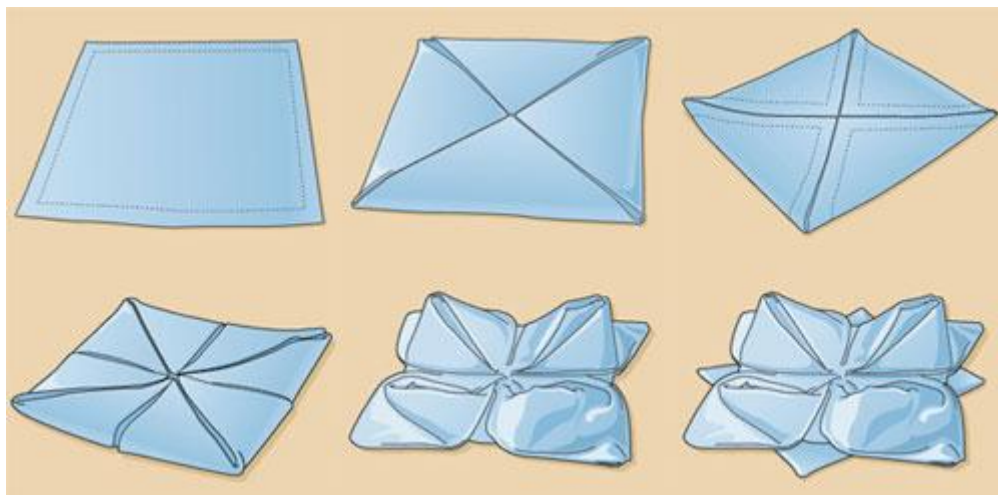
3. 2. 1. 5. 4.

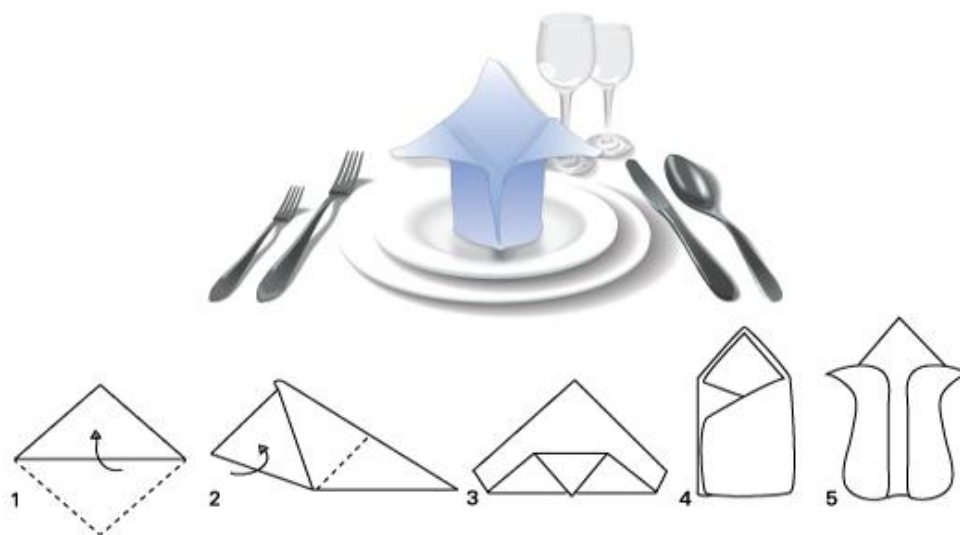
Skladanie servítky, ktorá je súčasťou stolovania

Na záver si poskladáme peknú vzorovanú servítku na rôzne spôsoby. Servítka je súčasťou stolovania, a môže sa umiestniť vedľa taniera, na tanier, alebo do pohára.

Lotosový kvet:

Klobúk:

Didaktická hra:

1. NA ČAŠNÍKOV

Úloha: Žiaci si spoja lavice, tak aby im vznikol väčší stôl (stôl veľký, ako na oslavách a rôznych príležitostiach). Žiaci si vytvoria menovky, ktoré potom vložia do košíka. Vyčítankou, prípadne výberom učiteľa sa určí jeden žiak, ktorý vylosuje jedno meno žiaka. Vylosovaný žiak následne pôjde za dvere na 2 minúty. Ostatní žiaci pomocou makiet, prípadne reálnych pomôcok /ak to vybavenie školy dovoľuje/ pripravia stolovanie pomocou príbora a taniera. Niektorí žiaci uložia príbor tak, aby bolo jasné, že budú v jedení pokračovať a niektorí uložia príbor tak, aby bolo jasné, že už v jedení pokračovať nebudú. Keď to budú mať pripravené, učiteľka zavolá čašníka, ktorý vojde do triedy. Jeho úlohou bude prejsť okolo celého stola, pozorovať taniere a príbory spolužiakov a odniesť zo stola len tie taniere, ktoré majú správne uložený príbor.

Vyhodnotenie: V prípade, že žiak *správne* „hostí obslúži“ vyžrebuje ďalšieho čašníka, ktorý pôjde za dvere. Hra sa opakuje, kým majú žiaci chuť sa takto hrať, prípadne dovtedy, kým to dovoľí vyučovací hodina. V prípade, že žiak *nesprávne* „hostí obslúži“, musí sa to naučiť tak, že on sám uloží príbor a tanier správne, aby bolo jasné, či dojedol, alebo bude v jedení pokračovať.

2. STOLČEK PRESTRI SA!

Úloha: Vylosovaný žiak /použijeme menovky, ktoré sme si pripravili k predchádzajúcej hre/ musí v čo najkratšom čase uložiť príbor a tanier (použije makety, alebo skutočný príbor a tanier) podľa toho, ako sme sa to naučili na hodine / t.z. nôž a lyžica napravo, vidlička naľavo od taniera, tanier na stole pred žiakom. Ostatní žiaci sú otočení chrbtom k žiakovi, ktorí práve pracuje, aby neobzerali. Učiteľka pomocou hodiniek, stopiek stopuje žiakovi čas, za ktorý sa mu podarí príbor uložiť správne. Vystriedajú sa v tejto hre všetci žiaci. Učiteľka si zapisuje čas.

Vyhodnotenie: Hru vyhráva žiak, ktorému sa to podarilo v čo najkratšom čase.